

Møteprotokoll

Borg bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 04.05.2021 kl. 09:30

Møtested: Digitalt møte via Zoom

Arkivsak: 19/04253

Til stede: Karin-Elin Berg, Erling Birkedal, Ole Jacob Flæten, Thomas Bjørtomt-Haug, Sidsel Repstad, Dag-Kjetil Hartberg, Kristine Lund Almås, Atle Sommerfeldt, Aleksander Abelsen, Tania Von Der Lippe Michelet

Møtende varamedlemmer: Mathilde Thompson Sand, Anita Patel

Forfall: Helene Lunder Eriksen

Andre: Anne Sofie Rosenvinge, stiftsdirektør (alle saker)
Trond Tveit Selvik, seniorrådgiver (sak 33/21-38/21)
Tom Egil Nordengen, PF stiftsstyre (sak 33/21-38/21)
Ole Jens Hovda, teoLOGene (sak 37/21, 38/21)
Hege Fagermoen, sokneprest/saksbehandler (sak 39/21)
Frode Lagset, kirkefagsjef (sak 39/21)
Karianne Hjørnevik Nes, ass. stiftsdirektør (sak 41/21)
Torgunn S. Haugerud, protokollfører (alle saker)

SAKSLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
31/21	Godkjenning av innkalling og saksliste BBDR 04.05.21	3
Godkjenning av protokoll		
32/21	Godkjenning av protokoll fra møte i BBDR 17.03.21	4
Tilsettingssaker		
33/21	Tilsetting av sokneprest i Søndre Borgesyssel prosti med tjenestested Sarpsborg sokn - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	5
34/21	Tilsetting av sokneprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested Rakkestad sokn - 2.gangs utlysning - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	6

35/21	Tilsetting av sokneprest/prostiprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested Aremark sokn, 2.gangs utlysning - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	7
36/21	Tilsetting av kapellan i Søndre Follo prosti med tjenestested Vestby sokn - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	8
37/21	Tilsetting av sokneprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Årnes sokn - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	9
38/21	Tilsetting av kapellan i Øvre Romerike prosti med tjenestested Ullensaker sokn - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	10
Saker til behandling		
39/21	Høringssvar - Liturgier for påskens tredagershøytid; skjærtorsdag, langfredag og påskenatt	11
40/21	Budsjett for Borg bispedømmeråd 2021 - 2. gangs behandling	19
41/21	Prosess for kirkelig organisering	20
Orienteringssaker		
42/21	Orienteringssaker BBDR 04.05.21	22
1	Oversendelse av biskopens rapport etter visitas i Nannestad, Bjørke, Holter og Stensgård sokn i mars 2021	23
2	Håpets katedral AS: Årsrapport 2020	23
3	Borg bispedømmeråd - Årsregnskap 2020	23
Referatsaker		
43/21	Referatsaker BBDR 04.04.21	24
1	Referat fra prostemøtet 18.03.21	24
2	Referat fra prostemøtet 08.04.21	24
3	Referat Ungdomsrådet i Borg 11.03.21	24
4	Referat Ungdomsrådet i Borg 13.04.21.	24

Sted, 19.05.2021

Karin-Elin Berg
bispedømmerådsleder

Anne Sofie Rosenvinge
stiftsdirektør

Godkjenning av innkalling og saksliste

31/21 Godkjenning av innkalling og saksliste BBDR 04.05.21

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	31/21

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Følgende saker blir behandlet for lukkede dører:

- Tilsetting av sokneprest i Søndre Borge syssel prosti med tjenestested Sarpsborg sokn
- Tilsetting av sokneprest i Østre Borge syssel prosti med tjenestested Rakkestad sokn, 2.gangs utlysning
- Tilsetting av sokneprest/prostiprest i Østre Borge syssel prosti med tjenestested Aremark sokn, 2.gangs utlysning
- Tilsetting av kapellan i Øvre Romerike prosti med tjenestested Ullensaker sokn
- Tilsetting av sokneprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Årnes sokn
- Tilsetting av kapellan i Søndre Follo prosti med tjenestested Vestby sokn, 2.gangs utlysning

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig - 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Følgende saker blir behandlet for lukkede dører:

- Tilsetting av sokneprest i Søndre Borge syssel prosti med tjenestested Sarpsborg sokn
- Tilsetting av sokneprest i Østre Borge syssel prosti med tjenestested Rakkestad sokn, 2.gangs utlysning
- Tilsetting av sokneprest/prostiprest i Østre Borge syssel prosti med tjenestested Aremark sokn, 2.gangs utlysning

- Tilsetting av kapellan i Øvre Romerike prosti med tjenestested Ullensaker sokn
- Tilsetting av sokneprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Årnes sokn
- Tilsetting av kapellan i Søndre Follo prosti med tjenestested Vestby sokn, 2.gangs utlysning

[Lagre vedtak]

Godkjenning av protokoll

32/21 Godkjenning av protokoll fra møte i BBDR 17.03.21

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	32/21

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i Borg bispedømmeråd 17.03.21 blir godkjent som fremlagt.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig - 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Protokoll fra møte i Borg bispedømmeråd 17.03.21 er godkjent som fremlagt.

[Lagre vedtak]

Tilsettingssaker

33/21 Tilsetting av sokneprest i Søndre Borgesyssel prosti med tjenestested Sarpsborg sokn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	33/21

Forslag til vedtak

Som sokneprest i Søndre Borgesyssel prosti med tjenestested Sarpsborg sokn tilsetter Borg Bispedømmeråd:

1. Bodil Helene Selvik
2. Per Willy Wilhelmsen
3. Magnus Sälde. Sälde tilsettes med forbehold om innmelding i Dnk, og evt. bestått test i norsk språk.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Innstillingsrådet hadde innstilt 4 kandidater, og i forslag til vedtak voteres det over disse 4.

Votering

1. Bodil Helene Selvik, enstemmig – 10 stemmer
2. Per Willy Wilhelmsen, enstemmig – 10 stemmer
3. Magnus Sälde. Sälde tilsettes med forbehold om innmelding i Dnk, og evt. bestått test i norsk språk, enstemmig – 10 stemmer
4. Margaret Snilsberg, enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Som sokneprest i Søndre Borgesyssel prosti med tjenestested Sarpsborg sokn tilsetter Borg Bispedømmeråd:

1. Bodil Helene Selvik
2. Per Willy Wilhelmsen
3. Magnus Sälde. Sälde tilsettes med forbehold om innmelding i Dnk, og evt. bestått test i norsk språk.
4. Margaret Snilsberg

[Lagre vedtak]

34/21 Tilsetting av sokneprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested Rakkestad sokn - 2.gangs utlysning

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	34/21

Forslag til vedtak

Som sokneprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested Rakkestad sokn tilsetter Borg bispedømmeråd

1. Magnus Sälde. Tilsettingen gjøres med forbehold om innmelding i Dnk, og evt. bestått test i norsk språk.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Opprinnelig forslag til vedtak ble stemt over.

Votering

1. Magnus Sälde. Tilsettingen gjøres med forbehold om innmelding i Dnk, og evt. bestått test i norsk språk.
Enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Som sokneprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested Rakkestad sokn tilsetter Borg bispedømmeråd

1. Magnus Sälde. Tilsettingen gjøres med forbehold om innmelding i Dnk, og evt. bestått test i norsk språk.

[Lagre vedtak]

35/21 Tilsetting av sokneprest/prostiprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested Aremark sokn, 2.gangs utlysning

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	35/21

Forslag til vedtak

Som sokneprest/prostiprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested 50% i Aremark sokn tilsetter Borg Bispedømmeråd

1. Geir Braadlie

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Opprinnelig forslag til vedtak ble stemt over.

Votering

1. Geir Braadlie, enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Som sokneprest/prostiprest i Østre Borgesyssel prosti med tjenestested 50% i Aremark sokn tilsetter Borg Bispedømmeråd

1. Geir Braadlie

[Lagre vedtak]

36/21 Tilsetting av kapellan i Søndre Follo prosti med tjenestested Vestby sokn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	36/21

Forslag til vedtak

Borg bispedømmeråd vedtar at stillingen som kapellan i Søndre Follo prosti med tjenestested Vestby sokn lyses ut på nytt.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Opprinnelig forslag til vedtak ble stemt over.

Votering

Borg bispedømmeråd vedtar at stillingen som kapellan i Søndre Follo prosti med tjenestested Vestby sokn lyses ut på nytt, enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Borg bispedømmeråd vedtar at stillingen som kapellan i Søndre Follo prosti med tjenestested Vestby sokn lyses ut på nytt.

[Lagre vedtak]

37/21 Tilsetting av sokneprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Årnes sokn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	37/21

Forslag til vedtak

Som sokneprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Årnes sokn tilsetter Borg bispedømmeråd:

1. Harald Torgersen

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Fagforbundet teologene var representert ved Ole Jens Hovda som var til stede under behandling av saken.

Opprinnelig forslag til vedtak ble stemt over.

Votering

1. Harald Torgersen, enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Som sokneprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Årnes sokn tilsetter Borg bispedømmeråd:

1. Harald Torgersen

[Lagre vedtak]

38/21 Tilsetting av kapellan i Øvre Romerike prosti med tjenestested Ullensaker sokn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	38/21

Forslag til vedtak

Som kapellan i Øvre Romerike prosti med tjenestested Ullensaker sokn tilsetter Borg bispedømmeråd:

1. Brage M. Midtsund. Midtsund tilsettes med forbehold om at dokumentasjon for oppfylte kvalifikasjonskrav fremlegges innen 6 mnd. fra dato for tilsetningsvedtaket, og med forbehold om biskopens godkjenning for ordinasjon i Dnk.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Fagforbundet teoLOgene var representert ved Ole Jens Hovda som var til stede under behandling av saken.

Opprinnelig forslag til vedtak ble stemt over.

Votering

1. Brage M. Midtsund

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Som kapellan i Øvre Romerike prosti med tjenestested Ullensaker sokn tilsetter Borg bispedømmeråd:

1. Brage M. Midtsund. Midtsund tilsettes med forbehold om at dokumentasjon for oppfylte kvalifikasjonskrav fremlegges innen 6 mnd. fra dato for tilsetningsvedtaket, og med forbehold om biskopens godkjenning for ordinasjon i Dnk

[Lagre vedtak]

Saker til behandling

39/21 Hørings svar - Liturgier for påskens tredagershøytid; skjærtorsdag, langfredag og påskenatt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	39/21

Forslag til vedtak

HØRINGSSVAR FRA BORG BISPEDØMMERÅD OM «TREDAGERSHØYTIDEN»

Spm. 1: Er høringsinstansen enig i at de tre gudstjenestene på skjærtorsdag, langfredag og påskenatt presenteres som en helhet? *Ja*

Spm. 2: Hvilken betegnelse passer best for disse tre gudstjenestene?

-Tredagershøytiden

-Tredagershøytiden – påskens triduum

- Ingen av disse

Tredagershøytiden eller helst De tre hellige dagene

Spm. 3: Er høringsinstansen enig i at det gis anledning til å ha fotvasking som liturgisk ledd på skjærtorsdag? *Nei*

Spm. 4: Er høringsinstansen enig i omfanget på veiledningen til fotvasking?

Nei den er for omfattende

Kommentar:

Historisk ble fotvasking borte som liturgisk ledd ved reformasjonen. Men Kirkeordinansen av 1539 sier om skjærtorsdag: «Oc om aftenen skal der oc tales noget om den fode tuet, Huorledis Christus toede disciplernis fødder». I vår kultur og klima står selve handlingen i fare for å bli så eksotisk og fremmed at den blir krevende som liturgisk element i rammen av en gudstjeneste. Det er også et spørsmål hvilken funksjon handlingen er ment å fylle i gudstjenesten? Er det illustrasjon, er det muligheten til å ta kropp og sanser i bruk – til å «tro med kroppen», er det forkynnelse? Dette framstår som lite avklart, derfor vil vi ikke støtte dette som et eget liturgisk ledd.

Spm. 5: Er høringsinstansen enig i forslaget til avdekking av alteret etter gudstjenesten? *Ja*

Kommentar: Avdekking av alteret gir en god dramaturgisk overgang til langfredagens mørke. Det er et godt sted for å involvere barn, unge, gjerne flere generasjoner sammen. Rubrikker og veiledning gir en god beskrivelse av hvordan dette kan gjøres.

Spm. 6: Slutter høringsinstansen seg til liturgi for skjærtorsdag som helhet? *Nei*

Kommentar anbefaler at fotvask som valgmulighet tas ut.

Spm. 7: Er høringsinstansen enig i at det gis anledning til korsmeditasjon som et liturgisk ledd på langfredag? *Ja*

- **Merknader til utformingen:** I en fortettet gudstjeneste med lange lesninger, gir korsmeditasjonen den enkelte muligheten til å delta aktivt hvis en ønsker å bevege seg og gå fram til korset, og tid til refleksjon. Hvis korset bæres inn på dette stedet i liturgien, skapes også en fortettet kontrast og linje til innbæringen av påskelyset på påskennatt, med de tre stopp i midtgangen.

Spm. 8: Slutter høringsinstansen seg til øvrige endringer i langfredagsgudstjenesten? *Ja*

Kommentar: Bønnen i forlengelsen av litaniet er aktualiserende og god. Vi støtter også muligheten til å utforme en lokal forbønn. Dette ivaretar involvering i forberedelse og gjennomføring på en god måte, og gir også rom for stedegengjøring ved at aktuelle saker fra menighet og lokalsamfunn kan tas inn i bønner.

Spm. 9: Slutter høringsinstansen seg til muligheten for en mer omfattende inngangsdel i påskennattsgudstjenesten? *Ja*

Spm. 10: Er høringsinstansen enig i at menighetsrådet kan beslutte å bruke røkelse? *Ja*

Kommentar: Røkelse knytter påskennattsfeiringen i vår kirke til den verdensvide kirken og til den bibelske og kristne tradisjonen. Det er ønskelig med konkrete føringer for bruk av røkelse i Veiledningen.

Spm. 11: Er høringsinstansen enig i tilfanget av tekstlesninger? *Ja*

Spm. 13: Slutter høringsinstansen seg til forslaget bruk av alternativ liturgisk farge på skjærtorsdag og langfredag? *Nei*

Spm. 14: Slutter høringsinstansen seg til forslaget til alminnelige bestemmelser? *Nei*

Kommentar: Til pkt. 2 og 4 i Alminnelige bestemmelser: Det framstår vanskelig håndterbart at flere menighetsråd skal vedta en felles ordning for en eller flere av gudstjenestene hvis de går sammen om en felles gudstjenestefeiring Borg bispedømmeråd foreslår isteden at der hvor det ikke er kapasitet til å feire alle tre gudstjenestene i egen menighet, kan menighetsrådet som en del av sin plan for påskefeiringen vedta å slutte seg til en felles gudstjeneste enten det er på prostnivå, sammen med flere andre menigheter, eller i en av de andre menighetene. Denne gudstjenesten vil da følge den lokale grunnordningen for gudstjenesten der den feires.

Spm. 15: Har høringsinstansen prøvd ut noen av de liturgiske ordningene? *Ja*
Kommentar: *Det har årlig vært feiret påskenattsgudstjenester i flere av menighetene i bispedømmet.*

Spm. 15a: Har utprøvingen påvirket besvarelsen av høringen? *Ja*

Andre kommentarer:

Litt om liturgiske farger: I Gudstjenestebokas kap. 19 «Retningslinjer for bruk av liturgiske fargar» er den liturgiske fargen for fastetiden – påskeaften fiolett, mens påskenatt – søndag før pinse er hvit. I påskenattsmessen er det flere steder praksis at liturgen bærer fiolett stola ved inngangen til gudstjenesten og til og med lesningene fra Det gamle testamentet, og skifter fra fiolett til hvit under Gloria, når lyset i kirken tennes, kirkeklokkene ringer og alteret evt. dekkes på. Slik understrekes vendingen fra faste til feiring, fra mørke til lys på en helhetlig og visuell måte.

Til slutt: Etter at Gudstjenestereformen trådte i kraft i 2011, er det gledelig at det nå kommer gjennomarbeidede liturgier for disse tre dagene som er så grunnleggende for hele vår gudstjenestefeiring, både historisk og i dag. De økumeniske impulsene som har preget Gudstjenestereformen, reflekteres også i det liturgiske arbeidet med påskens tre hellige dager. Gjennom gudstjenestereformens kjerneverdier har mange menigheter, menighetsråd staber og frivillige blitt vant til måter å arbeide med gudstjenestelivet på som gjør at også disse gudstjenestene kan involvere ulike aldersgrupper og andre grupperinger og enkeltmennesker i menighet og lokalmiljø. De enkle, men symboltunge handlingene som knyttes til disse gudstjenestene gir muligheter for mange til å ta aktivt del.

Borg bispedømmeråd vedtar høringssvar på høring «Liturgier for påskens tredagershøytid; skjærtorsdag, langfredag og påskenatt», med de innspill som fremkom i møtet.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Bispedømmerådet gjennomgikk utkast til høringssvar og det ble gitt innspill på punktene.

Votering

Enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Borg bispedømmeråd vedtar høringssvar på høring «Liturgier for påskens tredagershøytid; skjærtorsdag, langfredag og påskenatt», med de innspill som fremkom i møtet.

Høring av liturgier for påskens tredagershøytid; skjærtorsdag, langfredag og påskenatt – etter behandling i Borg BDR 04.05.2021

Borg bispedømmeråd

1. Bakgrunn:

Etter Gudstjenestereformens nye ordninger for søndagens hovedgudstjeneste, suppleres nå ordningen med andre gudstjenester og liturgier i kirkeåret. Denne høringen gjelder de tre gudstjenestene i den stille uke som fra 300-tallet har vært sett i sammenheng; skjærtorsdag, langfredag og påskeaften/-natt (latin: triduum sacrum). Sammenstilling av disse gudstjenestene til en liturgisk helhet har ikke tidligere vært gjort i Den norske kirke, men mange menigheter har lokalt satt de tre dagene i sammenheng, inspirert av økumeniske forbilder. Gudstjenestene er bundet sammen ved at det som begynner skjærtorsdag ikke avsluttes før påskeropet lyder påskenatt: «Kristus er oppstanden!», og påskedagens jubel fødes ut av dette forløpet.

2. Fra Høringsbrevet:

«Høringsinstansene bes i særlig grad om å fokusere på det som er nytt i forhold til dagens gjeldende ordninger. Det gjelder

- konseptet med tre gudstjenester som sees i sammenheng, herunder navnet som er valgt på de tre dagene. (a)
- Dernest de alminnelige bestemmelsene og forslaget om en plan for påskefeiringen. (b)
- Endelig gjelder det de enkelte nye og endrede liturgiske ledd som er foreslått. (c)
- Høringsinstansene inviteres også til å kommentere andre sider ved forslaget.» (d)

Gjennomgang av høringsbrevets utfordringer med vurderinger:

a) Tre gudstjenester som ses i sammenheng, herunder navnet som er valgt:

De tre dagene som utgjør *triduum sacrum* vokste fram på 300-tallet, og den mest utførlige beskrivelsen finner vi i den spanske nonnen Egerias reisebeskrivelse (381-384) der påskefeiringen i Jerusalem beskrives utførlig. Et viktig trekk ved feiringen er at den trekker den gudstjenestefeirende menigheten inn i påskens drama ved å gjenskape den ved de liturgiske handlinger som utspant seg. Dette ble impulser til påskefeiringen som etter hvert ble kirkelig felleseie. En reform av de tre hellige dagene markerte begynnelsen på den store liturgifornyelsen i den romersk-katolske kirke fra 1950-tallet og framover, som ble til inspirasjon for mange protestantiske kirker, bl.a en rekke kirkesamfunn i USA, i anglikanske kirker og flere av de nordiske folkekirkene. Da liturgien for påskenatt kom inn i Gudstjenesteboken fra 1992 er det et uttrykk for denne bevegelsen. Framveksten av skikker og tradisjoner i tilknytning til disse tre gudstjenestene likeså. Når det nå presenteres et helhetlig liturgisk forløp for disse tre

gudstjenestene, er det en positiv konsekvens av den økumeniske tilknytningen og de impulser og ordninger som allerede er tatt inn og tatt i bruk mange steder. Navnet *Tredagershøytiden* samler i ett begrep disse tre hellige dagene.

b) De alminnelige bestemmelsene og forslaget om en plan for påskefeiringen

- **Til pkt. 1: Plan for organisering av påskens gudstjenester:** Siden gudstjenestene som her foreslås å kalles *Tredagershøytiden* har sine særegne liturgiske forløp hver for seg og til sammen, vil det være formålstjenlig å legge en egen plan for organisering og gjennomføring av disse selv om de også inngår i menighetens årshjul for gudstjenestelivet.
- **Til pkt. 2 og 4: Felles feiring og felles ordning:** Det foreslås at hvis en eller flere av gudstjenestene er felles for hele eller deler av prostiet, så skal de berørte menighetsrådene sammen vedta en felles ordning. Dette framstår vanskelig håndterbart på flere måter. En ting er den praktiske gjennomføringen av saksgang og vedtak som gjelder flere menighetsråd. En annen ting er menighetsrådets ansvar for menighetens gudstjenesteliv slik det allerede er hjemlet i Alminnelige bestemmelser for Hovedgudstjenesten jfr. C51 og D68. Vi anbefaler isteden at der hvor det ikke er kapasitet til å feire alle tre gudstjenestene i egen menighet, kan menighetsrådet som en del av sin plan for påskefeiringen vedta å slutte seg til en felles gudstjeneste i prostiet, sammen med flere andre menigheter, eller i en av de andre menighetene. Denne gudstjenesten vil følge den lokale grunnordningen.

c) De alminnelige bestemmelsene og de enkelte nye og endrede liturgiske ledd som er foreslått:

- **Til pkt. 3 a. Måltid i forkant av gudstjenesten skjærtorsdag:**
Mange steder har en hatt en samling etter gudstjenesten skjærtorsdag. Nå foreslås det at menighetsrådet kan bestemme om det skal være et måltid i forkant av gudstjenesten skjærtorsdag. Hvis gudstjenesten skjærtorsdag avsluttes med avdekking av alteret, og veien mot langfredag, er det et godt grep. Det gir videre assosiasjoner til det oldkirkelige agapemåltidet - den offentlige bespisning i menigheten som gikk forut for nattverdfeiringen, og har derfor røtter i vår kirkelige historie og tradisjon. Det innebærer også at en samling/et måltid i forkant av gudstjenesten skjærtorsdag ikke nødvendigvis må etterlikne det jødiske påskemåltidet, slik det noen steder praktiseres

Til pkt. 3 b: Om fotvasking skal inngå i skjærtorsdagsgudstjenesten:

Fotvaskingen knyttes gjerne til navnet på denne gudstjenesten: *skjær* som kommer fra det gammelnorske *skira*, å gjøre ren. Men den historiske bakgrunnen for dette navnet er begrunnes også i at de som var pålagt å gjøre bot, og som ved begynnelsen av fastetiden var blitt utestengt fra nattverden, nå ble gjenopptatt i måltidsfellesskapet.

Da Jesus vasket disiplenes føtter var det en sterk symbolhandling som også fikk sin beskrivelse og bestemmelse i Kirkeordinansen av 1539:

”Skiertorsdag skal forklares Christi Legoms og Blods Sacramente. ...Oc om aftenen skal der oc tales noget om den fode tuet, Huorledis Christus toede disciplernis fødder».

Det er grunn til å stille spørsmål ved om fotvaskingen igjen skal inngå som et liturgisk element i vår gudstjenestefeiring. Fotvasking av andre som vertskapshandling er fremmed i vår kultur. Nærheten mellom den som vasker og den som vaskes ble den gang opplevd som konvensjonell og uproblematisk i seg selv, og derfor ble også Jesu handling da han vasket disiplenes føtter så gripende. I vår kultur og klima står selve handlingen i fare for å bli så eksotisk og fremmed at den blir krevende i rammen av en gudstjeneste. Noen kirkesamfunn har løst dette ved å lage en liturgi for håndvask, som vil være lettere å gjennomføre rent praktisk. Spørsmålet er hvilken funksjon handlingen er ment å fylle i gudstjenesten? Er det illustrasjon, er det muligheten til å ta kropp og sanser i bruk – til å «tro med kroppen», er det forkynnelse? Dette framstår som lite avklart. Vi vil anbefale å ikke åpne for å kunne ta fotvasking inn i skjærtorsdagens gudstjeneste som et eget ledd i liturgien. Det hindrer ikke at fotvasking kan gjøres til et konkret og sanselig element i forkynnelsen, når det passer.

- **Til pkt. 3 c. Om korsmeditasjonen skal inngå i langfredagsgudstjenesten:** Korsmeditasjon i langfredagsgudstjenesten har røtter fra oldkirken og en bred økumenisk praksis. I en fortettet gudstjeneste med lange lesninger, gir korsmeditasjonen den enkelte muligheten til å delta aktivt hvis en ønsker å bevege seg og gå fram til korset, og tid til refleksjon. Hvis korset bæres inn på dette stedet i liturgien, skapes også en fortettet kontrast og linje til innbæringen av påskelyset på påskenaatt, med de tre stopp i midtgangen.
- **Til pkt. 3 e. Om det skal brukes røkelse på påskenaatt:** Både i den katolske og ortodokse gudstjenestefeiringen brukes det røkelse, men det har ikke vært vanlig i de lutherske kirker eller i den protestantiske tradisjonen. Røkelse i gudstjenesten har flere funksjoner, både ved å markere Guds tilstedeværelse, og som et symbol på de kristnes bønner som stiger opp til Gud. Bruk av røkelse i påskenaattsgudstjenesten knytter oss til den verdensvide kirke, og gir oss muligheten til å ta inn og delta i gudstjenesten med flere sanser. Det er ønskelig at Veiledningskapitlet gir føringer for hvordan røkelsen kan benyttes.

Til pkt. 5: Valgfrihet for liturgiske farger: det foreslås i de alminnelige bestemmelsene at en kan velge slutte seg til den større økumeniske tradisjonen med hvit på skjærtorsdag og rød på langfredag, slik det blant annet praktiseres i den katolske kirke. En kan også beholde den nåværende ordningen med fastens fiolette farge. Praksis med bruk av liturgiske farger etter reformasjonen i vår kirke er ikke gammel, og ble formelt bestemt i 1969, med tilhørende beskrivelser av fargene og hva de kommuniserer. Det kan stilles spørsmål ved om en valgfrihet ved bruk av farger på disse dagene vil virke forvirrende og forstyrrende i kommunikasjonen.

- d) Kommentarer til andre sider ved forslaget: Etter at Gudstjenestereformen trådte i kraft i 2011, er det gledelig at det nå kommer gjennomarbeidede liturgier for disse tre dagene som er så grunnleggende for hele vår gudstjenestefeiring, både historisk og i dag. De økumeniske impulsene som har preget

Gudstjenestereformen, reflekteres også i det liturgiske arbeidet med påskens triduum. Gjennom gudstjenestereformens kjerneverdier har menigheter, menighetsråd og staber blitt vant til en måte å arbeide med gudstjenestelivet på som gjør at også disse gudstjenestene kan involvere ulike aldersgrupper og andre grupperinger og enkeltmennesker i menighet og lokalmiljø. De enkle, men symboltunge handlingene som knyttes til disse gudstjenestene gir muligheter for mange til å ta aktivt del.

3. Svar på høringssspørsmålene med kommentarer etter behandling i Borg BDR 04.05.2021:

1. HØRING OM «TREDAGERSHØYTIDEN»

Spm. 1: Er høringsinstansen enig i at de tre gudstjenestene på skjærtorsdag, langfredag og påskennatt presenteres som en helhet? *Ja*

Spm. 2: Hvilken betegnelse passer best for disse tre gudstjenestene?
-Tredagershøytiden eller Tredagershøytiden – påskens triduum

Spm. 3: Er høringsinstansen enig i at det gis anledning til å ha fotvasking som liturgisk ledd på skjærtorsdag? *Nei*

Spm. 4: Er høringsinstansen enig i omfanget på veiledningen til fotvasking?

Kommentar:

I vår kultur og klima står selve handlingen i fare for å bli så eksotisk og fremmed at den blir krevende som liturgisk element i rammen av en gudstjeneste. Det er også et spørsmål hvilken funksjon handlingen er ment å fylle i gudstjenesten? Er det illustrasjon, er det muligheten til å ta kropp og sanser i bruk – til å «tro med kroppen», er det forkynnelse? Dette framstår som lite avklart, derfor vil vi ikke støtte dette som et eget liturgisk ledd. Vi vil ikke åpne for å kunne ta fotvasking inn i skjærtorsdagens gudstjeneste som et eget ledd i liturgien. Det hindrer ikke at fotvasking kan gjøres til et konkret og sanselig element i forkynnelsen, når det passer. Det kan evt. gis en kortfattet veiledning til hvordan dette skal gjennomføres.

Spm. 5: Er høringsinstansen enig i forslaget til avdekking av alteret etter gudstjenesten? *Ja*

Kommentar: *Avdekking av alteret gir en god dramaturgisk overgang til langfredagens mørke. Det er et godt sted for å involvere barn, unge, gjerne flere generasjoner sammen. Rubrikker og veiledning gir en god beskrivelse av hvordan dette kan gjøres.*

Spm. 6: Slutter høringsinstansen seg til liturgi for skjærtorsdag som helhet? *Nei*

Kommentar *ønsker at fotvask som valgmulighet tas ut*

Spm. 7: Er høringsinstansen enig i at det gis anledning til korsmeditasjon som et liturgisk ledd på langfredag? *Ja*

- **Merknader til utformingen:** I en fortettet gudstjeneste med lange lesninger, gir korsmeditasjonen den enkelte muligheten til å delta aktivt hvis en ønsker å bevege seg og gå fram til korset, og tid til refleksjon. Det er viktig at det kommer tydelig fram at det er en valgmulighet: å gå fram eller bli sittende i benken under meditasjonen, for at ikke dette skal skape et a-lag eller b-lag av de gudstjenestefeirende. Dette elementet kan kanskje legges inn i rammen av en bønnevandring, der det passer. Hvis korset bæres inn på dette stedet i liturgien, skapes også en fortettet kontrast og linje til innbæringen av påskelyset på påskennatt, med de tre stopp i midtgangen.

Spm. 8: Slutter høringsinstansen seg til øvrige endringer i langfredagsgudstjenesten? *Ja*

Kommentar: *Bønnen i forlengelsen av litaniet er aktualiserende og god. Vi støtter også muligheten til å utforme en lokal forbønn. Dette ivaretar involvering i forberedelse og gjennomføring på en god måte, og gir også rom for stedegengjøring ved at aktuelle saker fra menighet og lokalsamfunn kan tas inn i bønnen.*

Spm. 9: Slutter høringsinstansen seg til muligheten for en mer omfattende inngangsdel i påskennattsgudstjenesten? *Ja*

Spm. 10: Er høringsinstansen enig i at menighetsrådet kan beslutte å bruke røkelse? *Ja*

Kommentar: *Røkelse knytter påskennattsfeiringen i vår kirke til den verdensvide kirken og til den bibelske og kristne tradisjonen. Det er ønskelig med konkrete føringer for bruk av røkelse i Veiledningen, også med tanke på allergier.*

Spm. 11: Er høringsinstansen enig i tilfanget av tekstlesninger? *Ja*

Spm. 13: Slutter høringsinstansen seg til forslaget bruk av alternativ liturgisk farge på skjærtorsdag og langfredag? *Nei*

Spm. 14: Slutter høringsinstansen seg til forslaget til alminnelige bestemmelser? *Nei*

Kommentar: *Til pkt. 2 og 4 i Alminnelige bestemmelser: Det framstår vanskelig håndterbart at flere menighetsråd skal vedta en felles ordning for en eller flere av gudstjenestene hvis de går sammen om en felles gudstjenestefeiring. Borg bispedømmeråd foreslår isteden at der hvor det ikke er kapasitet til å feire alle tre gudstjenestene i egen menighet, kan menighetsrådet som en del av sin plan for påskefeiringen vedta å slutte seg til en felles gudstjeneste enten det er på prostinivå, sammen med flere andre menigheter, eller i en av de andre menighetene. Denne gudstjenesten vil da følge den lokale grunnordningen for gudstjenesten der den feires.*

Spm. 15: Har høringsinstansen prøvd ut noen av de liturgiske ordningene? *Nei*

Kommentar: *Nei*

Spm. 15a: Har utprøvingen påvirket besvarelsen av høringen?

Andre kommentarer:

Vi ønsker å fastholde de innarbeidede liturgiske fargene i vårt kirkeår som et godt pedagogisk grep, og en helhetlig kommunikasjon i vår kirke. I Gudstjenestebokas kap. 19 «Retningslinjer for bruk av liturgiske farger» er den liturgiske fargen for fastetiden – påskeaften fiolett, mens påskennatt – søndag før pinse er hvit. I påskennattsmessen er det flere steder praksis at liturgen bærer fiolett stola ved inngangen til gudstjenesten og til og med lesningene fra Det gamle testamentet, og skifter fra fiolett til hvit under Gloria, når lyset i kirken tennes, kirkeklokkene ringer og alteret evt. dekkes på. Slik understrekes vendingen fra faste til feiring, fra mørke til lys på en helhetlig, pedagogisk og visuell måte.

Vi er også positive til at måltidet før skjærtorsdagens gudstjeneste løftes fram og kan tydeliggjøres i menighetens plan for påskens gudstjenester med de føringer som ligger.

Til slutt: Etter at Gudstjenestereformen trådte i kraft i 2011, er det gledelig at det nå kommer gjennomarbeidede liturgier for disse tre dagene som er så grunnleggende for hele vår gudstjenestefeiring, både historisk og i dag. De økumeniske impulsene som har preget Gudstjenestereformen, reflekteres også i det liturgiske arbeidet med påskens triduum. Gjennom gudstjenestereformens kjerneverdier har mange menigheter, menighetsråd, staber og frivillige blitt vant til måter å arbeide med gudstjenestelivet på som gjør at også disse gudstjenestene kan involvere ulike aldersgrupper og andre grupperinger og enkeltmennesker i menighet og lokalmiljø. De enkle, men symboltunge handlingene som knyttes til disse gudstjenestene gir muligheter for mange til å ta aktivt del.

[Lagre vedtak]

40/21 Budsjett for Borg bispedømmeråd 2021 - 2. gangs behandling

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	40/21

Forslag til vedtak

Borg bispedømmeråd vedtar det framlagte forslaget til budsjett for 2021. Stiftsdirektør gis fullmakt til å omdisponere mindreforbruk som oppstår igjennom året for å styrke de områdene og satsingene som bispedømmerådet har prioritert i sine vedtak.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Det ble fremmet følgende endringer i forslag til vedtak:

Borg bispedømmeråd vedtar det framlagte forslaget til budsjett for 2021. Disponering av mindreforbruket behandles sammen med revidert årsplan i bispedømmerådsmøtet 8.juni 2021.

Det nye forslaget til vedtak ble stemt over.

Votering

Enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Borg bispedømmeråd vedtar det framlagte forslaget til budsjett for 2021. Disponering av mindreforbruket behandles sammen med revidert årsplan i bispedømmerådsmøtet 8.juni 2021.

[Lagre vedtak]

41/21 Prosess for kirkelig organisering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	41/21

Forslag til vedtak

Borg bispedømmerådet gir sin tilslutning til prosessen med nedfelte prinsipper for behandling av saken om kirkelig organisering.

Møtebehandling i Borg bispedømmeråd 2020-2023 04.05.2021:

Møtebehandling

Rapporten skrives ut og sendes bispedømmerådets medlemmer.

Opprinnelig forslag til vedtak ble stemt over.

Votering

Enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Borg bispedømmerådet gir sin tilslutning til prosessen med nedfelte prinsipper for behandling av saken om kirkelig organisering.

Mål for prosessen:

1. Informere åpent og tydelig for å fremme opplyste diskusjoner.
2. Bidra til drøftinger som fremmer åpne diskusjoner og utforskning av muligheter og løsninger.
3. Bidra til beslutninger om høringssvar som er begrunnet og gir tydelige anbefalinger for løsninger.

Prinsipper for prosessen i Borg bispedømme

- Vi unngår informasjonsvakuum. Prosessen må være åpen og transparent. Om vi ikke har noe å melde så melder vi at det ikke er noe nytt. Tillit til at tilgjengelig informasjon blir delt er viktig.
- Vi støtter og bygger en kultur der det er rom for uenighet på personlig nivå og organisatorisk nivå. Meninger er frie og henger ikke sammen med roller, funksjoner eller organisasjonstilhørighet.
- Vi fanger opp og rydder fortløpende unna «støy» og oppfatninger som kan avspore eller ta energi fra prosessen
- Rolleavklaring er viktig siden mange i ulike roller har ulik myndighet og er mer eller mindre direkte berørt av forslagene.
- Fange opp behov for kunnskap og fakta, og sørg for at den framskaffes og gjøres kjent i tide.

[Lagre vedtak]

Orienteringssaker

42/21 Orienteringssaker BBDR 04.05.21

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	42/21

Votering

Enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

De fremlagte sakene tas til orientering.

[Lagre vedtak]

Muntlige orienteringer:

Fra biskop

- Visitasene i Borge og i Våler er utsatt til høsten grunnet Covid-19 restriksjoner. Visitas i Vestby 25.-30. mai gjennomføres som planlagt, evt. med noe digital tilpasning.
- Det gjennomføres ledersamling for prostene i Borg bispedømme 11.-12.mai.
- Bispemøtet avholdes 19.-20. mai med bl.a. disse sakene:
 - Særskilte pretekster
 - Forberedelse av studietur til Finnmark i august 2021
 - Kampanje for «Drop in dåp» i juni 2021

Fra stiftsdirektør

- Orienterte om personalsituasjonen:
Kjerstin Jensen har tiltrådt stilling som ny prost i Søndre Follo prosti, og Frode Lagset som ny kirkefagsjef ved bispedømmekontoret. Elisabeth Engen Lie er konstituert som personalsjef ved bispedømmekontoret ut året.
- Borgleden pilegrimssenter AS er godt i gang. Det er søkt om kulturarvmidler fra Viken fylkeskommune til løft for økt bruk av kirkene langs leden, bl.a. øke tilbudet om åpne kirker.
- I samarbeid med kirkevergelagets styre jobbes det med gradvis overføring av arbeidsveiledning i grupper til etablering av arbeidsveiledning i stab.
- Kampanje for å rekruttere til konfirmasjon 2022 er i gang. Tilbudene til konfirmantkullene i 2020 og 2021 har vært preget av koronasituasjonen.
- I år er det 10 år siden terrorangrepet 22.juli. Dette markeres bla med klokking i alle landets kirker. I Borg vil Nesodden ha et særlig fokus i markering.

Fra bispedømmerådsleder

- 5.mai offentliggjøres resultatene fra rapporten om arbeidsmiljø for kvinner i prestatjeneste. Bispedømmerådet får tilsendt lenke til webinar der en kan følge presentasjonen digitalt. Rutiner og tiltak for oppfølging av resultatene i undersøkelsen vil utarbeides.

Øvrige orienteringer:

- Det ble orientert om Dialogforum Østfold av Tania Von Der Lippe Michelet, hun er bispedømmerådet representant i Dialogforum.
- Orientering om status vedr. saken «Ordning for fortsatt arbeid etter fylte 70 år» som bispedømmerådet har behandlet tidligere.

Skriftlige orienteringssaker

1 Oversendelse av biskopens rapport etter visitas i Nannestad, Bjørke, Holter og Stensgård sokn i mars 2021

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

2 Håpets katedral AS: Årsrapport 2020

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

3 Borg bispedømmeråd - Årsregnskap 2020

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

43/21 Referatsaker BBDR 04.04.21

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Borg bispedømmeråd 2020-2023	04.05.2021	43/21

Votering

Enstemmig – 10 stemmer

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

De fremlagte sakene tas til orientering.

[Lagre vedtak]

1 Referat fra prostemøtet 18.03.21

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

2 Referat fra prostemøtet 08.04.21

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

3 Referat Ungdomsrådet i Borg 11.03.21

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

4 Referat Ungdomsrådet i Borg 13.04.21.

Borg bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Tatt til orientering.

[Lagre vedtak]

Neste møte i Borg bispedømmeråd er tirsdag 8. juni 2021.